II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 27 november 1985

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag
(IV/30.846 – Ivoclar)

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(85/559/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag (1), laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Griekenland, en met name op artikel 4,

Gezien de aanmelding van de standaard-alleenverkoopovereenkomst door de onderneming Ivoclar AG, te Schaan, op 1 februari 1983,

Gezien het besluit van de Commissie van 30 oktober 1984 om in deze zaak de procedure in te leiden,

Gezien de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de aanmelding (2) overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17,

Na raadpleging van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities,

Overwegende hetgeen volgt:

I. DE FEITEN

(1) De onderneming Ivoclar AG, te Schaan (Liechtenstein), heeft op 1 februari 1983 een standaard-alleenverkoopovereenkomst bij de Commissie aangemeld welke zij in alle Lid-Staten van de Gemeenschap zal invoeren. Zij heeft in de eerste plaats gevraagd om de vaststelling dat deze overeenkomst op grond van Verordening nr. 67/67/EEG van de Commissie (3) van het verbod van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag is vrijgesteld. Later heeft zij duidelijk gemaakt dat zij eventueel ook verzoekt om ontheffing, bij wege van individuele beschikking, van de overeenkomst op grond van artikel 85, lid 3, van het EEG-Verdrag.

A. De aanmeldende onderneming

(2) Ivoclar AG is een KMO-onderneming, die met haar dochterondernemingen tandheelkundige en tandtechnische produkten (met name kunsttanden uit kunststof en porselein, bekledingsmateriaal, prothesen, kronen, bruggen en afgietmateriaal alsmede tandtechnische apparatuur) vervaardigt en in de handel brengt. Zij bevoorraadt via nationale dochterondernemingen in de Bondsrepubliek Duitsland 25 wederverkopers, in Frankrijk en Italië ieder 26, in België, Denemarken, Groot-Brittannië, Ierland en Nederland één onderneming en in Luxemburg twee ondernemingen. Ivoclar wil de aangemelde standaard-alleenverkoopovereenkomst geleidelijk in alle Lid-Staten van de Gemeenschap invoeren. Zij heeft deze overeenkomst thans reeds in de Bondsrepubliek Duitsland en in Frankrijk ingevoerd.

(3) Ivoclar betoogt dat haar produktieprocédés op een zeer nauwe samenwerking met wetenschappelijke instellingen berusten en dat haar produkten van een hoog kwaliteitsgehalte zijn. Dit geldt met name voor de door haar vervaardigde kunsttanden, die haar voornaamste produktielijn vormen. Anders dan de meeste andere aanbieders werkt Ivoclar niet met op gemiddelde patiënten gerichte gemiddelde waarden, maar past zij de kauwvlakken van de tanden en de

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. C 297 van 8. 11. 1984, blz. 14.
(3) PB nr. 57 van 25. 3. 1967, blz. 849/67.

plaatsing van de tanden in de prothese aan de bijzondere gegevenheden van elke patiënt afzonderlijk aan. Daarvoor is speciale precisie-apparatuur nodig en individueel precisiewerk door tandartsen en tandtechnici. Ook op het gebied van de polymerisatie van prothesen-kunststof en de fabricage van bruggen heeft Ivoclar speciale methoden op wetenschappelijke grondslag ontwikkeld die tot langere houdbaarheid en verlaging van de kosten leiden. Voor een adequaat gebruik van de door Ivoclar ontwikkelde produkten en methoden en voor het tot uiting laten komen van de specifieke voordelen ervan, is een intensieve scholing en advisering van zowel verkooppunten als de gebruikers (tandartsen, tandtechnici, enz.) nodig. Ivoclar heeft daartoe speciaal geschoold personeel in dienst, dat in de zogeheten SR-depots, in tandartsenpraktijken, laboratoria, scholen en universiteiten cursussen organiseert en de SR-depots voortdurend controleert en bijstaat.

(4) De onderneming Ivoclar concurreert met een groot aantal andere aanbieders. De marktleider voor kunsttanden in de Gemeenschap met marktaandelen tot . . . (1) (Duitse Bondsrepubliek) is Dentsply International Inc., gevestigd in de Verenigde Staten van Amerika en met dochterondernemingen in de meeste landen van de Gemeenschap. Voorts zijn belangrijke aanbieders de ondernemingen Vita Zahnfabrik, Lindauer Zahnfabrik (dochteronderneming van Bayer AG), Kulzer GmbH (dochteronderneming van Degussa AG), Major SA en Candulor AG. Ivoclar moet voor kunsttanden uit kunststof tot de kopgroep van de aanbieders in de Gemeenschap worden gerekend, met marktaandelen in 1984 van ongeveer . . . in ieder van de volgende landen: de Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk, Italië, de Benelux-landen en Denemarken. In de andere landen van de Gemeenschap komt Ivoclar voor kunsttanden op marktaandelen tussen . . . (Groot-Brittannië) en . . . (Griekenland). Voor de andere, onder de aangemelde overeenkomst vallende produkten liggen de marktaandelen van Ivoclar in alle landen van de Gemeenschap over het algemeen lager dan . . .

B. De aangemelde overeenkomst

(5) De aangemelde overeenkomst regelt de bevoorradingsrelaties tussen Ivoclar AG, respectievelijk haar dochterondernemingen, en haar wederverkopers. Zij omschrijft het afzetsysteem van Ivoclar AG in de Gemeenschap: het afzetsysteem berust op de exclusieve bevoorrading van een beperkt aantal vakbekwame verkoopondernemingen, die de aanduiding „SR-depot" voeren. De overeenkomst bevat de volgende hoofdbepalingen.

(6) Ieder SR-depot krijgt een hoofdrayon toegewezen, waarbinnen het dient te streven naar de best mogelijke afzet van de Ivoclar-produkten. De omvang van de hoofdrayons is zo vastgesteld dat volgens de omstandigheden van de vraag een minimumomzet aan Ivoclar-produkten kan worden verwacht, waardoor de rentabiliteit van een naar personeel en uitrusting adequaat ingericht depot wordt gewaarborgd.

(7) Binnen dit hoofdrayon mag alleen het SR-depot andere verkooppunten oprichten. Ivoclar mag binnen dit gebied aan een ander SR-depot of diens verkooppunt alleen dan leveren wanneer de omzet van het SR-depot en zijn verkooppunten in de loop van twee kalenderjaren als gevolg van een zich onvoldoende inzetten in het hoofdrayon aanzienlijk daalt of bij de volgens marktvoorwaarden te verwachten resultaten ten achter blijft.

(8) Het SR-depot mag ook buiten zijn hoofdrayon commerciële activiteit ontplooien, maar binnen het hoofdrayon van een ander SR-depot geen bijkantoor openen.

(9) Selectie van SR-depots geschiedt overeenkomstig de volgende, in een aanvullende circulaire van de firma Ivoclar neergelegde, criteria:

a) Het SR-depot moet over voldoende bekwaam en geschoold personeel beschikken, dat in staat is de afnemers van Ivoclar-produkten (tandartsen, tandtechnici, instituten, enz.) te instrueren, raad te geven en te bedienen.

b) Het SR-depot moet een volledige voorraad van alle Ivoclar-produkten, met inbegrip van een naar kleur en vorm compleet gamma tanden en een voorraad vervangingsonderdelen voor Ivoclar-apparaten en -toestellen aanhouden. De omvang van de voorraad moet zodanig zijn dat onverwijld aan alle bestellingen kan worden voldaan.

c) Het SR-depot moet een representatief staal van Ivoclar-produkten tentoonstellen en inrichting en ruimten voor de door Ivoclar te geven demonstraties voor tandartsen en tandtechnici ter beschikking kunnen stellen.

(10) Het SR-depot neemt verder de volgende verplichtingen op zich:

a) Het SR-depot verbindt zich Ivoclar-produkten alleen te leveren aan tandartsen, tandtechnici, laboratoria, universiteiten en instellingen van de volksgezondheidsdiensten. Het mag niet leveren aan zuiver commerciële ondernemingen en evenmin aan andere dental-depots. Levering aan andere erkende SR-depots is daarentegen geoorloofd.

b) Het SR-depot verbindt zich ertoe alles in het werk te stellen om te waarborgen dat de Ivoclar-produkten op een zo breed mogelijke schaal ingang vinden. Het verbindt zich ertoe met name voor de potentiële afnemers voordrachten en demonstraties te organiseren en de markt door middel van klantenbezoek, circulaires en reklamedrukwerk te bewerken.

(11) Ivoclar verbindt zich ertoe de verkoopinspanningen van het SR-depot met demonstraties, voordrachten, cursussen, scholingsbijeenkomsten voor vertegen-

(1) Overeenkomstig artikel 21, lid 2, van Verordening nr. 17 worden in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* geen zakengeheimen bekendgemaakt.

woordigers, reclame door prospectussen en advertenties, alsmede met de kwaliteit van de door haar aangeboden produkten actief te ondersteunen.

(12) De overeenkomst geldt aanvankelijk voor drie jaar en zeven maanden. Zij wordt stilzwijgend telkens met vijf jaar verlengd indien zij niet één jaar tevoren wordt opgezegd. Bij veranderingen in de personele of juridische omstandigheden waardoor het doel van de overeenkomst in gevaar kan komen, heeft Ivoclar het recht de overeenkomst met inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden aan het einde van een kwartaal te beëindigen.

(13) Indien in het hoofdrayon van een SR-depot dat door dit depot langer dan tien jaar is bediend, aan een ander of een bijkomend SR-depot van Ivoclar wordt geleverd, dan moet dit het eerstbedoelde SR-depot als compensatie 1 % uitkeren van diens omzet aan Ivoclar-produkten in de afgelopen tien jaar. Deze regeling geldt niet wanneer het zijn bedrijf stakende SR-depot de overeenkomst heeft opgezegd, zonder dat Ivoclar daartoe gegronde aanleiding had gegeven of wanneer Ivoclar heeft opgezegd, omdat het SR-depot zijn contractuele verplichtingen niet is nagekomen.

C. Opmerkingen van derden

(14) Bij de Commissie zijn geen opmerkingen van belanghebbende derden over de aangemelde overeenkomst binnengekomen, waarvan het essentiële gedeelte overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 is bekendgemaakt.

II. JURIDISCHE BEOORDELING

A. Artikel 85, lid 1

(15) De aangemelde standaard-alleenverkoopovereenkomst welke de onderneming Ivoclar met wederverkopers binnen de Gemeenschap sluit, heeft een beperking van de mededinging op de gemeenschappelijke markt ten doel en die beperking wordt erdoor bewerkstelligd.

a) De SR-depots hebben binnen hun hoofdrayons een alleenverkooprecht voor Ivoclar-produkten. Andere SR-depots mogen binnen deze gebieden geen filialen oprichten. Ivoclar mag aan andere SR-depots of de verkooppunten ervan in deze gebieden alleen dan leveren, wanneer de omzet van de daar de hoofdrayons bedienende SR-depots twee opeenvolgende kalenderjaren ten achter blijft bij de met de overeengekomen inspanning voor de Ivoclar-produkten objectief te bereiken omzet.

   De bevoorrading van een vervangend SR-depot of van een bijkomend SR-depot in het hoofdrayon van een reeds meer dan tien jaar in bedrijf zijnd SR-depot is slechts mogelijk na betaling van een compensatie aan het tot dusver bevoorrade SR-depot. Daardoor worden de keuzevrijheid van Ivoclar ten aanzien van de door haar bevoorrade verkooppunten, de toegang tot de markt voor nieuwe depots en de geografische uitbreiding van de commerciële activiteit van toegelaten SR-depots beperkt.

b) De toegelaten SR-depots mogen Ivoclar-produkten alleen aan een bepaalde kring van afnemers verkopen. Niet door Ivoclar toegelaten dental-depots en zuiver commerciële ondernemingen zijn van de bevoorrading uitgesloten. Daardoor zijn de SR-depots in hun vrijheid beperkt om op eigen verantwoordelijkheid de Ivoclar-produkten af te zetten.

c) SR-depots mogen buiten de hoofdrayons voor Ivoclar-produkten geen vestigingen oprichten. Daardoor wordt de verkoopactiviteit van de SR-depots geografisch beperkt.

(16) Aangezien de aangemelde standaard-alleenverkoopovereenkomst betrekking heeft op de leveringsrelaties tussen een produktieonderneming, respectievelijk haar dochteronderneming, en verkoopondernemingen binnen de gehele Gemeenschap, kan deze overeenkomst naar haar aard de handel tussen Lid-Staten ongunstig beïnvloeden. Gezien de relatief sterke marktpositie van de onderneming Ivoclar in de Gemeenschap, moeten de beperking van de mededinging en de ongunstige beïnvloeding van de handel tussen Lid-Staten als merkbaar worden beschouwd.

B. Verordeningen nr. 67/67/EEG en (EEG) nr. 1983/83

(17) In het kader van de Verordeningen nr. 67/67/EEG en (EEG) nr. 1983/83 van de Commissie [1] zijn alleenverkoopovereenkomsten onder de daar genoemde voorwaarden generiek van het verbod van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag vrijgesteld. Voor overeenkomsten die vóór 1 juli 1983 in werking zijn getreden en voldoen aan de voorwaarden van Verordening nr. 67/67/EEG geldt deze verordening overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 1983/83 nog tot en met 31 december 1986.

(18) De door Ivoclar aangemelde alleenverkoopovereenkomst voldoet niet aan alle voorwaarden van de genoemde verordeningen. De in deze overeenkomst vervatte beperking van de SR-depots bij de keuze van hun afnemers (zie punt 15 b)) gaat het geheel van de volgens de artikelen 1 en 2 van de beide verordeningen toelaatbare beperkingen te buiten. Zo heeft de Commissie in haar motivering van Verordening (EEG) nr. 1983/83 in de achtste overweging er uitdrukkelijk op gewezen dat verplichtingen die de alleenverkoper bij de keuze van zijn klanten beperken, volgens die verordening niet zijn vrijgesteld.

(19) Met Verordening (EEG) nr. 1983/83 is onder bepaalde voorwaarden wel verenigbaar dat de wederverkoper, in het raam van de hem overeenkomstig artikel 2, lid 3, sub c), opgelegde verplichting verkoopbevorderende maatregelen te nemen, wordt verplicht contractprodukten niet aan niet geschikte handelaren te leveren (zie nr. 20 van de bekendmaking van de

[1] PB nr. L 173 van 30. 6. 1983, blz. 1.

Commissie van 13 april 1984 (1) inzake de Verordeningen (EEG) nr. 1983/83 en (EEG) nr. 1984/83. Dit is hier echter niet het geval.

Het is namelijk voor de SR-depots niet alleen verboden aan zuiver commerciële ondernemingen te leveren, maar eveneens aan andere gespecialiseerde dental-depots, die door Ivoclar niet voor rechtstreekse leveringen werden geselecteerd. Deze andere dental-depots voldoen in beginsel eveneens aan de kwalitatieve vereisten voor de afzet van Ivoclar-produkten, dan wel zou het voor hen mogelijk zijn na een daartoe geëigende opleiding van het personeel aan deze vereisten te voldoen. Door het afzetsysteem van Ivoclar worden derhalve elementen van de alleenverkoop verbonden met de selectie van afnemers op grond van kwalitatieve en kwantitatieve criteria. Voor zover daardoor eveneens voor de afzet geschikte afnemers van de aan- en wederverkoop worden uitgesloten, voldoet dit afzetstelsel niet aan de voorwaarden voor een generieke vrijstelling overeenkomstig de Verordeningen nr. 67/67/EEG en (EEG) nr. 1983/83.

C. Artikel 85, lid 3

(20) De aangemelde alleenverkoopovereenkomst draagt bij tot een belangrijke verbetering van de afzet van Ivoclar-produkten.

a) Ivoclar kan haar verkoopactiviteiten en met name haar scholings-, nascholings- en adviseringsinspanningen op een overzienbaar aantal verkooppunten concentreren. Juist aan de permanente scholings- nascholings- en adviseringsinspanningen van Ivoclar, waarmee een grote personeelsinzet en grote materiële investeringen zijn gemoeid, moet in het kader van haar afzetsysteem grote betekenis worden toegekend. Bevoorrading van een aanzienlijk groter aantal verkoopondernemingen zou het doel van een adequate afzet nadelig beïnvloeden en oneconomische extra kosten vergen.

b) Door de beperking van de verkoop tot de toegelaten SR-depots, die aan bepaalde, voor die branche benodigde vereisten, moeten voldoen, wordt gewaarborgd dat de Ivoclar-produkten in overeenstemming met hun specifieke eigenschappen en voordelen kunnen worden gebruikt. De garantie wordt geschapen dat de gebruikers (tandartsen, tandtechnici, enz.) overeenkomstig de behoeften van hun klanten (de patiënen) op korte termijn kunnen worden bediend en over het juiste gebruik van de Ivoclar-produkten adequaat zijn ingelicht. Het verbod van wederverkoop aan niet erkende handelaren dient hetzelfde doel.

c) Het feit dat de verkoop wordt beperkt tot de toegelaten SR-depots, schept de voorwaarden voor een intensieve bewerking van de markt door deze ondernemingen en een zo goed mogelijke inzet hunnerzijds voor de afzet van Ivoclar-produkten. Deze beperking komt overeen met de verplichting van het SR-depot om in grote omvang voorraden aan te houden en met andere verkoopbevorderende maatregelen.

d) De principiële beperking van de actieve verkoopwerkzaamheid van de SR-depots tot het eigen hoofdrayon leidt tot een concentratie van de verkoopinspanningen van de SR-depots op hun contractsgebieden en daardoor tot een betere bewerking van de markt.

(21) De voordelen van de rationele en adequate inrichting van het verkoopsysteem van Ivoclar wegen op tegen de negatieve gevolgen voor de concurrentie van het toekennen van een ver reikende gebiedsbescherming aan de SR-depots, de geografische beperking van de actieve verkoopwerkzaamheid van de SR-depots en de beperking van de afzet tot de SR-depots. De SR-depots waarborgen een alomvattende, adequate en snelle bevoorrading van de afnemers met Ivoclar-produkten.

(22) De alleenverkoopovereenkomst bevat geen beperkingen die niet voor de verwezenlijking van deze doeleinden onmisbaar zijn.

a) De verlening van een verregaande gebiedsbescherming aan de SR-depots (met inbegrip van het verbod om in het hoofdrayon van een ander SR-depot filialen op te richten) lijkt onmisbaar omdat de SR-depots zonder deze bescherming nauwelijks bereid zouden kunnen worden gevonden om zich de van deze verlangde grote kosten aan voorraadvorming en personeel te getroosten en zich intensief en actief (bijvoorbeeld door eigen informatiebijeenkomsten) voor de verkoop van de Ivoclar-produkten in te zetten. Ter bekostiging van deze verkoopbevorderingsmaatregelen, die hun gevolgen ook in de toekomst doen gevoelen, dient ook het overeenkomen van een geldelijke compensatie ten laste van nieuwe SR-depots die een reeds bewerkte markt aantreffen. Een dergelijke compensatie lijkt onder de bijzondere omstandigheden van onderhavig geval gerechtvaardigd ter bescherming van het tot dusver in het rayon optredende SR-depot. Het nieuw aangeduide SR-depot neemt een bestaande cliënteel over, dat door zijn voorganger gedurende een meer dan tienjarige bewerking van de markt werd opgebouwd. De hoogte van het als compensatie dienende bedrag in verhouding tot de door het bestaande SR-depot geleverde inspanningen lijkt eveneens billijk en betekent geen ernstige belemmering voor de toetreding tot het afzetstelsel voor andere dental-depots.

b) De beperking van de afzet van Ivoclar-produkten tot SR-depots en de daaruit voortvloeiende beperking van de SR-depots in de keuze van hun afnemers lijkt onontbeerlijk omdat alleen zo een adequate afzet van deze produkten is gewaarborgd. De specifieke voordelen van de Ivoclar-produkten en -werkwijzen (individuele aanpassing van tanden en prothesen, langere houdbaarheid en kostendaling bij kronen en prothesen) komen alleen dan ten volle tot hun recht wanneer de verkoopondernemingen een volledig assortiment voeren (met name een naar kleuren en vormen volledig gamma tanden), zelf volledig over de

(1) PB nr. C 101 van 13. 4. 1984, blz. 2.

Ivoclar-produkten en -werkwijzen zijn ingelicht en in staat zijn de gebruikers van deze produkten en werkwijzen (tandartsen, tandtechnici, enz.) grondig te adviseren en te instrueren. Aan deze voorwaarden kunnen alleen de door Ivoclar toegelaten SR-depots voldoen die voortdurend door Ivoclar worden geschoold en bediend. Andere verkoopondernemingen die Ivoclar-produkten slechts bij erkende SR-depots zouden kunnen betrekken, zouden aan deze voorwaarden, met name de verplichting tot het aanhouden van een volledige voorraad, reeds bij gebrek aan voldoende afzetmogelijkheden niet kunnen voldoen. Door de beperking van de afzet tot depots die moeten voldoen aan bepaalde onmisbare voorwaarden voor de afzet van deze produkten, worden de voorwaarden geschapen voor een succesvolle introductie van de Ivoclar-produkten op de markt, een intensieve bewerking van de markt door de SR-depots en een rationele inrichting van het afzetsysteem van Ivoclar.

(23) De verbetering van de afzet van de Ivoclar-produkten komt ook de gebruikers ten goede en geeft hun derhalve een billijk aandeel in de ontstane voordelen. Dit geldt in dezelfde mate voor zowel de rechtstreekse afnemers van de produkten (tandartsen, tandtechnici, e.a.) als de onrechtstreekse (patiënten). Het afzetsysteem waarborgt dat de Ivoclar-produkten snel en volledig ter beschikking van de afnemers staan en dat zij bij de patiënten op adequate wijze met benutting van al hun specifieke voordelen worden toegepast.

(24) Door de alleenverkoopovereenkomst wordt niet de mogelijkheid geschapen om voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen. Ivoclar staat aan aanzienlijke concurrentie van de zijde van ten dele belangrijker en aanzienlijk kapitaalkrachtiger ondernemingen bloot. Deze andere aanbieders wordt de toegang tot de verkoopondernemingen in het contractsgebied niet bemoeilijkt. Nevenimport en wederzijdse leveringen tussen depots worden niet uitgesloten, maar slechts tot de bij het verkoopsysteem aangesloten toegelaten SR-depots beperkt. Dit vindt zijn rechtvaardiging in de specifieke eigenschappen van de Ivoclar-produkten. Absolute gebiedsbescherming wordt niet verleend. De Ivoclar-dealers wordt ook bij het vaststellen van hun prijzen geen enkele beperking opgelegd.

D. Artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17

(25) De vrijstelling moet volgens artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 voor een bepaalde termijn worden verleend. Gezien de in de aangemelde overeenkomst opgenomen geldigheidsduur en de wetenschappelijke en technische ontwikkeling op het gebied der contractsprodukten acht de Commissie vrijstelling voor de duur van tien jaar gepast. Deze termijn vangt aan op 1 februari 1983, de dag van de formele aanmelding van de alleenverkoopovereenkomst,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

1. Artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag wordt overeenkomstig artikel 85, lid 3, buiten toepassing verklaard voor de standaard-alleenverkoopovereenkomst van de onderneming Ivoclar AG van 1 december 1982 inzake de bevoorrading van SR-depots in de Gemeenschap.

2. De vrijstelling geldt vanaf 1 februari 1983 tot en met 31 januari 1993.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de onderneming Ivoclar AG, FL-9494 Schaan, Liechtenstein.

Gedaan te Brussel, 27 november 1985.

Voor de Commissie

Peter SUTHERLAND

Lid van de Commissie